

Alexander Yordanov

(Sofia, Institute for Literature (IL), Bulgarian Academy of Sciences)

A REVIEW about A Book about Ivan Metodiev published by the Institute for Literature and the Boyan Penev Publishing Centre, 2018

Александър Йорданов

(България, Институт за литература – БАН)

РЕЦЕНЗИЯ за „Книга за Иван Методиев“ на Института за литература и Издателски център „Боян Пенев“, 2018

Иван Методиев (1946–2003) е един от оригиналните български поети от последната четвърт на 20 век. Поезията му – автентично откровение за съдбата на съвременния човек и екзистенциалните проблеми, които той решава, представлява истинско предизвикателство за литературната критика и наука. Приживе поетът не се радваше на задълбочени критически анализи на своето творчество. Отношението към него бе по-скоро чисто аксиологично. Затова и заслужава специално внимание, уважение и подкрепа инициативата на Института за литература за осъществяване на едно комплексно и многостранно проучване на творчеството на Иван Методиев. Това е същевременно добър пример за назрялата необходимост от задълбочени изследвания и върху творчеството на други талантливи творци на съвременната българска литература.

Заглавието на книгата подсказва и насоките на изследователските проучвания. Светът на Иван Методиев е описан в неговата многозначност и разноречивост на внушенията. Той се открива в спецификата на изостреното поетическо усещане за „социалната неправда“, в посланието за прекъснатите връзки между света на човека и света на тези, които искат да овладеят и моделират този свят, да го подчинят на своята воля. Иван Методиев има свой отговор на тази прастара дилема и той се разчита в думите му: „всички въпроси за съществуването са по принадлежност поетични, а всички възможни отговори – по необходимост поетични.“

Съставителите на изданието са си поставили амбициозната задача да представят най-ценните изследвания, изнесени като доклади на националната научна конференция, посветена на творчеството на поета и проведена в края на 2016 година с участието на учени от Института за литература при БАН, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет, Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Шуменския

Александър Йорданов

университет „Епископ Константин Преславски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“. Същевременно те не са се ограничили само до чисто научните изследвания върху поезията на Методиев, но са разширили тематичния кръг на книгата с включването и на ценни мемоарни, документални и архивни свидетелства.

Открояват се студиите на Михаил Неделчев („Социалната скръб на поета“), на Георги Цанков, на Антоанета Алипиева („Самота и мълчание в лириката на Иван Методиев“), на Николай Димитров („Визии за целостта в поезията на Иван Методиев“), на Антоанета Николова („Поет на кръстопътните земи“), сравнителната студия на Пламен Пенев „Късният“ Иван Цанев и Иван Методиев – поезия на „несъстояването“ и др. Същевременно ценен принос към разбирането на творчеството и личността на Иван Методиев внасят наблюденията и спомените за него, които споделят известни наши поети и писатели като Деян Енев, Кристина Димитрова, Татяна Явашева, Силвия Чолева, Бойко Ламбовски, Виктор Самуилов. Специален интерес представляват автентичните записи на Палми Ранчев от разговори с Иван Методиев, както и представените от Мая Методиева откъси от неговия архив.

И като замисъл, и като реализация „Книга за Иван Методиев“ представлява ценен принос в изследването не само на един ярък български съвременен поет, отишъл си непросто рано от живота, но и дава отговори на важни въпроси, свързани с разбирането ни за литературните процеси в последната четвърт на 20 век. А това е изключително динамично и преломно време, в което социалните катаклизми се пречупват по оригинален начин през съзнанието на литературните творци. Българската литературна наука и критика има не само професионален, но и морален дълг да опише и представи обективно истината за това време, за реалните творчески постижения в него, за ярките творчески личности. Тази задача съставителите на „Книга за Иван Методиев“ са изпълнили с висок професионализъм и чувство за отговорност.

Приносният характер на отделните изследвания, безспорните и утвърдени имена на техните автори, широтата и задълбочеността на литературнокритическия и културологичен подход, който те проявяват, ми дават пълното основание да вярвам, че оригиналната „Книга за Иван Методиев“, която разчупва шаблона на научния сборник, ще получи и широк ценителски отзвук, защото разширява познанието ни за съвременната българска литература.